

ՄԱՆՐԱՎԷՊՔ

ԱՆ ԱԿՆԿԱՆ ՀԻՒՐՆ

Նիկ Քլաուերը՝ հարուստ ինկուլթատցին, լաւ տանէ և կրտսերանի քով բազմիկ կը սիրէր. իւր գինւոյ շտեմարանը իրաւամբ քաղքին լաւագոյններէն մին կը համարուէր, և տունը լաւ վիճակի մէջ էր։ Իրեն ինչ կը պահէր։ Ոչինչ մանաւանդ իէ չափէն աւելի բան մ'ալ ունէր. զգա՛նքնաւորութեամբ կին մը, որուն զիմաց նրկարագրութիւնը չիմ' ընէր, այս պատմութեան մէջ իւր հագուստի սիրելի հատորը մասն չունենայուն համար։ Կառնանք իւր տմուսնոյն, որ կը փայլէր իւր մարմնոյն ընդհանուր գիրութեամբն, մանաւանդ իւր կլոր, վարդակտրուիւր և զուարթ գէմքովն, որուն նմաններն կը տեսնուին Փլանդրիական դպրոցի նկարուց մէջ. իւր զրամբ իւր անձին վրայ մեծ համարում ունենալ տուեր էր իրեն. բարեկամքը կը քարոզէին թէ Նիկ Քլաուերը աշխարհիս լաւագոյն անձն է ու ոսկեղէն սիրտ մ'ունի. վասն զի ինչ կ'ուզէն ըսնի մարդիկ՝ մէկուն ձիրքերը կ'այլեցընելու համար լեցուն քսակն մը գատ ուրիշ բան չի կայ. ճիշդ նկարի մը վրայի քնարակին կը նմանի։

Նոյեմբերի տխուր, ցուրտ և ձանձրալի գիշեր մը, Նիկ Քլաուերը կաշիով պատած և փառաւոր գամերով զարդարուած լայն թիկնաթուռի մը վրայ կը հանգչէր։ Բորքոսը կրակ մը կը փայլէր մեծ վառարանին մէջ, որուն մէկ կողմը բռնած էր այդ հեշտասէրը. սե կատուն փայտակար երկաթին քով տակա՛նքներ կը մարթնէ. մեծ և գեղեցիկ գաւաթ մ'ալ, որ քիչ մ'առաջ քաղցր ըմպելիով մը լի էր՝ կրակին լցւել կը ցոլացնէր։ Իւր կինը գրացի խնամույ մը տունը կ'անցընէր նոյն գիշերը, և անտարակոյս այդ բազմակայութեան պատճառած պարսպոյ լեցընելու համար, Նիկ լաւ ընթրիք մը ըրած էր, զոր հեշտութեամբ կը մարտէր։

Դրան ուժգին զարնուածք մը դիրքն իւր թմրութեան արթնցուց, և չըմ, կ'ըսէ ինք իրեն, արդեօք կինս իմ երջանկութիւնս վրդովլու համար կամաւ. յանկարծ տուն կը վերադառնայ»։ Սակայն սե կատուն հանդիպութիւնը, որուն բնական զգացումը այդ ահաւոր գաղտնաւ իրեն կ'իմանցընէր, կասկածը փարտանց, Ո՛վ ուրեմն կրնար մեծարգոյ ինկուլթատցին այսպէս

անհանգիստ ընել..... Բամ.... բամ..... «Ո՛վ է»։ աղաղակնց Նիկ, զողոթուն քայլերով դրան մօտենալով։

— Բայց։

— Բայց բոկը շատ լաւ, բայց պէտք է գիտնալ թէ ո՛վ այս անյարմար ժամուս կ'ուզէ տունս մտնել. արդեօք Հանս Քլաուերա՛նք թորեկամս է.....

— Սատանան տանի զՀանս Քլաուերա՛նք..... Բայց որ ներս մտնեմ կ'ըսեմ քեզի.....

— Բանամ որ ներս մտնես. շատ աղէկ, բայց ինչո՛ւ պիտի բռնամ որ մտնես։

— Պիտի բռնա՞ւ. այո՛ թէ ոչ. կրկնեց օտարականը իշխանական կերպով մը ձայնը բարձրացնելով։

— Ո՛չ։

— Վերջին խօսքդ է։

— Այո՛։

— Տեսնենք։

Անձանթին սկսաւ այնչափ ուժգին դուռը դարնել, որ Նիկի գործոյն հետեանքէն վախելով չուտով մը կակղացաւ։ Աջ աչքն կկպանքին ծակին մօտեցընելով, կը ջանայ այդ ձանձրացուցիչ մարդուն գէմքը նշմարել. բայց գիշերուան մթութիւնը արգելք կ'ըլլայ բան մը տեսնալու։ Այն ատեն դուռը քիչ մը կը բանայ..... և ահա յամառակ հերն սրահը կը վաղէ, և տանայ քաշուելու կ'առնու տուն տիրոջ թիկնաթուռն, ոտքերը կ'երկընցնէ, կը նստի և համարձակ կերպով մը կ'ըսէ. «Ի՛նչ անտանելի գիշեր է, այնպէս չէ՛ Նիկ»։

— Նիկ, ո՛վ ըսաւ քեզի իմ անունս, կը հարցնէ քաղաքացին։

— Սնիարկի է որ մէկը երբ օր ինկուլթատ կենայ և ամենահարուստ Նիկոլոս Քլաուերի վրայ խօսուիլը չլսէ, կ'ըսէ անձանթին քաղաքավարութեամբ գլուխը ծռելով։

— Ճիշդ է ըսածդ. բայց հասկըցուր ինձի բարեկամ, թէ ինչ պատճառաւ իմ տունս եկար. նախ և առաջ ելլայի որ այդ թիկնաթուռն ու այս աթոռն առնուիր։ Այս ըսելով՝ մահողներէ յանարանով հին աթոռ մը կ'երկընցնէ այն աներես մարդուն։

— Ոչ, ոչ. շնորհակալ եմ. այսպէս շատ հանգիստ եմ։

— Կայծակ իջնէ գլխուդ. կ'աղաղակէ

Նիկ, ուժով մը ոտքը գետին զարնելով.
« Ետ տուր թիկնաթիւս » :

— Ճշմարիտ կ'ըսեմ, բան մ'ալ ընելիք
չունիմ :

— Ի՞նչ տարօրինակ մարդ, կ'ըսէ մշտ-
քէն Փշտուրը, և իւր խօսակցին անխառով
համարձակութիւնն տեսնելով, չի կրնար
ծիծաղը բռնել :

Այս նոր անձը, սուր և մխրատային աչ-
քեր և չափէն աւելի խաղը բերան մ'ունէր.
Իւրաքան և դուրս ցցուած կուրծքն անոր սո-
վորականէ դուրս այժ մը ունենալը կը յայտ-
նէր. իւր ծառած արեւծներն երկու միակա-
զօր երեւոյթ կուտային. գլխուն երկու կող-
մէն մէկ մէկ կարմիր և աչկազին ականջներ
շողոմաւոր անիւններուն նման գուրս կ'եր-
կրնային : Զգեստը նշանաւոր բան մը չու-
նէր, բարձր եղեղերէնրով գլխտրի մ'ունէր,
գերմանական ձևով հագուստ մը, սե զոյ-
նով տարաւտ մը, և մարգարտագոյն գու-
պաներ, որոյ սեպերը մինչև դրոները կը
հասնէին : Նիկ իւր հիւրը զլիսէն մինչև ու-
տքը դիտելէ յետոյ, նորէն հարցուց թէ ին-
չմը եկեր է :

— Բա՛բէ. եկեր եմ որ քեզմէ ընթրելու
բան մը ուզեմ :

— Բարեկամ, գիտցիր որ յոյսդ սխալ-
ալ պիտի ելնէ :

— Չեմ կարծեր :

— Չնո կարծեր. սատանան զիս տանի
եթէ այս գիշեր տունն մէջ ահապաղէ տակ
գնելու բան մը գտնես... կինս իւր բարե-
կամութեամբ Գորոթէի քով գնացեր շատա-
խօսելու դադարէ է. ծառաներս դուրս ե-
լած են և փրակողս պաշարտան ալ պա-
րտալ է :

— Բա՛, Նիկ, քեզի կ'ըսեմ որ հոս պիտի
ընթրեմ :

— Իս ալ կը կրկնեմ թէ բան մը չունիմ
որ քեզի տամ :

— Ասոնք բոլոր պարագայ խօսքեր են...
Եթէ մէկը երբ օր ինկուլթատ կենալու
ըլլայ, կարելի չէ որ հարուստ Նիկողայոս
Փշտուրիին և իւր անտանի փրակողս պա-
հարանին համարը չլսէ :

— Բարեկամ, զայս արդէն մէյմը ըսիր.
դիտեալ որ ես անտանի գեղեցիկ խօսքերէ
խաղաղող մարդոցմէ չեմ :

Ստեղծաբար միտ քաղաքացին կը սխա-
լէր. գեղեցիկ խօսքերը իրեն վրայ ալ ազ-
դեցութիւն կ'ընէին. իւր անձնասիրութիւ-
նը սիրտը երկայն ատեն զիմանալով լսե-
լով անձնութիւն ճարտար գովաւանութիւն
ներն. և ահա քիչ ատենէն անոր առջևը
փառաւոր ընթրիք մը պատրաստուելու :

Ի՞նչ արտօմակ. կարծես թէ չանձուկ

մը կամ քաղցած բանաստեղծ մ'էր : Երբ
բոլոր կերակուրներն աներևութացան, այ-
ցելուն տա նուազն քսաներորդ անգամ
մ'ալ մեծ գաւաթն լեցնելով, իւր հիւր-
ընկալին կենդանութեան համար պարագի
զայն, և բաւա :

— Ի՞նչ կայ Նիկ, ինչմը այդպէս դար-
մացած կը նայիս :

— Զարմացած կը նայիմ... բան չկայ.
բայց ըսէ ինձի թէ ի՞նչ պիտի ընես այդ
ձեռքդ բռնած խոզի ապուխտին ոսկրը :

— Պիտի կլլեմ :

— Պիտի կլլես... ո՛հ տէր Ստուած.
այդ ի՞նչ ստամոքս ունիս :

— Ընէ՛, պզտի ոսկրի կտորի մը խօսքը
կ'ըլլայ. ատենօք երբ ստակ մը և քնակու-
թիւն մը չունենալով ինկուլթատի մէջ կը
թափառէիր, անշուշտ այն ատեն ատանկ
ոսկր մը չէիր նետել :

— Ինձի պէս ինկուլթատի մը այսպիսի
աղաատիօսութեանց չի կրնար համբերել.
եթէ կարող չես լեզուդ դապել, աւելի լաւ
կ'ընես եթէ տնէն դուրս ելնես :

— Ո՛հ, ո՛հ, ո՛հ. կը պատասխանէ օտա-
րակներ, ինտայէն ճաթեղով. ահա քար-
կանով սկսար Նիկ. հանդարտ, եթէ կ'ու-
զես իմ յարգանքս ստանալ :

— Փաւ յարգանքդ... քեզի պէս եր-
կրիս վրայ չգտնուող լիրբ մարդու մը յար-
գանքս...

— Զրտարտող պէտք չէ, Նիկ, ապա թէ
ոչ քիթդ կը կտրեմ : Եւ ատանց ատեն թող-
լու որ քաղաքացին այս նոր անարգանաց
պատասխանէ, անձնութիւն կը կլլէ ոսկրը :

Նիկողայոս քար կտորով բերանաբաց կը
մնայ, աչքերն գլխացի տարօրինակ էակին
վրայ տնկած, որ այդ Դարայի քաջագոր-
ծութիւններն կ'ընէր : Ապա թիւնը փարա-
տելով, բարի մարդը կ'ըսէ մտքէն. « Ա՛յ
ուսուլու բան չմտալով, այդ հիշատար
հացկատարն անշուշտ կը թողու կ'երթայ » :

Ընդունայն յոյս... Հացկատարն ծանր
կերպով մ'ըսաւ. « Ապուխտիդ ոսկրը դիս
կաղաղուրից. տեսներ ուրեմն, Նիկ, երբ
պիտի գոյ ընթրիքիս » :

— Ի՞նչ... ընթրիքը լափեցիր ըմբոյցիր :
— Սնոր ընթրիք կ'ըսեն. կատակ կ'ը-
նես. ապա չեմ կ'ըմ որ ուրիշ շատ մը պահ-
ծու գոյացական կերակուրներ ունիս :

— Ա՛յ ամենին ուրիշ բան մը չունիմ :

— Այն ատեն չուտ գնա քիչ մը բան
գնէ ինձի համար. ինկուլթատի մէջ ուտե-
լեաց փաճաղականներ չեն պակսիր. սպի-
տակ գայի նման ամէն քիչ ճանչցուած հս
գու, սատարի անթթութիւն մը կը դգամ :

— Ի՞նչ բոլոր խանութներն փակուած

են, մտիկ բրէ մէկ մ'ալ ինչպէս անձրեն ապականեալուն կը դարնէ:

— Այո, օգն այնչափ զեղեցիկ չէ. բայց, միթէ ինկալթատի տակնէն հարուստ մարդը պիտի թողմ առ ետ անօթութենէ մեռնիմ: Ուրեմն զլիարկդ առ ե գնա:

— Թող կախեն զիս եթէ երթամ:

— Լաւ ուշ զիր. մեծ ժամացոյցը քիչ առնենէ Վ պիտի դարնէ. եթէ առջի հարուստին ճամբոյց կած չըլլատ, վիզդ կը կտրեմ: Այս ըսելով անձանօթն չարագուշակ ծիչ մը կ'արծակէ, և սեղանին վրայէն մեծ գանակ մ'առնելով, կ'սկսի իւր կօշիկին կաշույն վրայ սրել զայն:

— Եթէ ուղածիդ պէս դեռ չըլտացար, դու գնա ուտելիք գնելու:

— Կը համարծառիս ինձի պէս փափուկ կ'աղմուսածրով օտարականի այդ առաջարկութիւնն ընելու:

— Բայց...

— Բայց չի կայ. և յետոյ որոտագող ձայնով մը կ'աւելցընէ. « Անբընութացիր, ահա ժամը կը հնչէ »: Օտարականն կ'օտնուէ...

— Կեցիր... վայ զլիսուս... Նիկ նկատիմ, տե՛նէ գուրս կը վազէ միմտալով. « Այ գահին, Եզրիպատսի տաան հարուստները գլխուդ ինչն »:

Անձրեն երթալով կը սաստկանար, օղը ցորտ էր, խկ հիւսիսային քամին շնուռութիւնը կ'արգելար. միանգամայն կրնայ նաեւ գուշակուիլ որ նախընթաց գէտքին պատճառաւ: Նիկողայոսի խելքին քիչ մը այլալուծիւն եկած էր. ի վերայ տար առնեալի փայլակներէն օգտուելով, որք այն ցրտութեան ժամանակ անդադար ամպեր կը ճկգէնին, կը վաղէ ու կը վաղէ... ո՛ր. խեղճն ինքն լսէ չէր գիտեր: Սաստիկ յոգնելով կը կենայ շուշ անձնու համար և իւր Հանս բարեկամին ինտիմութիւնը կը տեսնէ: Անկողնոյ սենեկին մէջ լցւա նշմարելով՝ դրան մուրճը ձեռք կ'առնու և կը սկսի բոլոր ուժովն զարնել: Քանի մը վայրկեան միջը պատուհանը կէս մը կը բացուի, գիշերուան զլխանոցով ծածկեալ գըրտի մը կ'երեւայ, և ու կը քայտի և Հանս Քրոքըաֆ մտնելու ձայնով մը կը հարցընէ. « Ո՛վ է »:

— Դո՛ւ, Նիկողոս Քրոքըրն. ի՜նչ կ'ըսես, Նիկ կ'արգելաբեռնա և պատանայի քաղաքացի մը, որ կէս գիշեր ուրիշներու զըռները վարնելու չերթար:

— Կ'երգնում որ ես եմ: Հանս, բարեկամս, Սատուծոյ համար ըլլայ բայց:

— « Ի՜նչ տարօրինակ բան », կը կրկնէ Հանս, իւր բարեկամին ձայնը ճանչնալով.

« Ո՛հ, ի՜նչ կ'ազնա գու այս ժամուս »:

— Ընթրիւ:

— Այս ժամուս զիս չեն ընթրած:

— Ե:

— Բա:

— Ձեմ գետեք օրորկբամուն էր որ ձկու և ամէն բան լսուեց: Ո՛հ, տէր Աստուած... Այս ինքն... »:

— Ո՛վ է:

— Կանակը... ոչ, խոզի ապուխտին ուկրը... ըսել կ'ուզեմ որ ասկը կըսդ որկբամուն:

— Ահ, Նիկ, ասիկոյ ապէկ բան չէ. խը մած ես, բարեկամս. խօսքս մտիկ բրէ, առնենէ կարճ ճամբով առնա գարծիր: Բարի կինդ արդեօք մտքէն ի՜նչ կ'ընէ: Սիրով քեզ կ'առաջնորդէի, բայց այսպիսի շանքընելիք հարգութիւն մը, այդ օգին դուս չեմ կրնար ընել: Գիշեր բարի:

Հանս ապուռհանը կը գոցէ և իւր փետրալից անկողինը կը վերագառնայ:

Քլաուրը մինչև ասկինքն թրջած, ցրտէն զոգոգալով և հիստիսային քամիէն կոծուելով՝ յուսահատաբար կ'որոշէ իւր տունը դառնալ. և եթէ նորէն իրեն պէ՛մ յարձանում մը ըլլայ՝ իւր կենսիքը սուգ ծախել. կը սեպի երթալ:

Խեղճը կը հասնի իւր տունը, ոչ ասանց զժուարտութեան. կը մտնէ մեծ պոստը և կը տեսնէ սր այն կատաղին թիֆնաթոնին մէջ երկնցիկ հարուստ քաղաքացւոյ մը պէս խորունկ կը քնոնայ: Յարմար միջոց... Նիկ բան մը կ'աւանտ, համայն կամայ կը մտնենայ, և կը պատարտադառն քնոցողին գլուխը լախաբանելու: Բայց նոյ կայսեականացայտ առջերկը կը բանայ, հարուստէն կը միայնի և անանկ մտնելուն մը կ'արձակէ որ բոլոր տունը կը սարսի: Նիկողայոս խելքը կ'որոտած, բահը գետին կը ձգէ, և ու կը գտնուի, և սանդակին տասիմաններն չորս չորս ամանով վար կ'իջնէ. այս անգամայն տանն է որ գինը կը հալածէ: Վրան դի ինչպէս սր գուշակեցիք, ստատանս մալդու կ'երպարանոք խաղաղ ինկուլթապաքան տունը մտնի էր:

Նիկ գինէն հայածողին ձեռքէն ապառնու յուսով քաղցրին մէջ ամէն կողմ կը փողգէ. մէյմը աղբանոցին մէջ կ'ընկղմի, մէյմը գիշերուան կանթեցայ սիւներուն կը դադնուի. մեծ հրապարակին անկիւսն քողէն զառնալու միջոցին՝ զլիսով կը գարնէ մալդու մը կուրծքին, որ ակնացը քիին վրայ՝ ծանր քալումքով տուն կը գառնար, և դիմը տանն քայլ հետոս առաւակին մէջ կը գլորէ, առանց խկ մտքէն անցնելու որ իրեն ներուէն խնդրէ. որովհետեւ իւր

դաճիճը զիրքը մօտէն կը հայածէ և կը պոռայ. « Կեցցես, Նիկ, լաւ կը վազես, ու՛ր կրնար կարծել որ այսպիսի մեծամարմին և ծանր ինկողջթափ մը այսչափ արագաշարժ ըլլալ » :

Այսպէս մեր փախտականը քաղքին և արուարձանաց մէջէն անցնելով, ինկողջթափ երեք մղոն հեռի գերեզմանոցի մը փորրիկ պատին քով կը հասնի :

Եստ հին ժամանակներէ 'ի վեր՝ յայս գերեզմանոցը (ինչպէս որ վարը ամէն ոք պիտի գտրայէ) կը յաճախեն ուրուականք, վհուկներ և քեզ. ու մութը կոխելէն յետոյ ոչ ոք կը համարձակի անոր քովերը մօտենալ : Այդ տեղոյն մէջ ամենեւին ծաղիկ չի բուսներ. խոտն հայիւս դեռ ծլած՝ կը գեղնէ և կը չորանայ. միայն թռչնաւոր բոցեր կը գտնուին անդ, որոց շուրթն ներքե և կը ծածկուին լողտեղի սողունք, աւելցուցե՛ք նաև քանի մը ճագար և տկար կարմրածառեր : Տխուր տեսարան... Այս անիծեալ տեղոյն մէջ, զոր ծառաց թախծագին շուրժումն և երբեմն երբեմն ամպերէն դուրս ելնող լուսնին տոճոյն ճառագայթքն աւելի աշուրի կ'ընէին, խեղճ Քլաուըրը գլխէն մինչև իտի սարսուռ մը զգաց. որովհետև արդէն իսկ այն աղետաւոր գերեզմանոցն և նորա սարսափերի համբաւն իրեն քաջաժանոթ էր :

Այլ և այլ անգամ Նիկ կը ջննայ հեռանալ, բայց միշտ անդիմադրելի այժ մը զիրքը հոն կը տանի : Եւ ահա իւր հայածիչն գիրուկ քաղաքացւոյն կանակը կը նետուի, թեւերն վզին կ'անցունէ, և կը սկսի իւր կռիւին սուր ծայրերովն այնպէս սաստիկ կերպով անոր ազդերն խթել որ Նիկ իւր խռոր փորովն հանգերձ, կապիկ մը արագութեամբ պատին վրայէն ներս կը ցատէ : Թէպէտ և գերեզմանոցին մէջ ինչո՞ւրով խեղճ վարդէն իւր ստակալի բետէն կ'ազատի, բայց ուրիշ դառն փորձանքներ պիտի պատահէին իրեն : Յանկարծ կը տեսնէ որ զիրքը այլևս չկ'է և քստմնելի առաւելայր կը չըջապատեն. գերեզմանոցին կը շարժէին, ուրուականք իւր քովէ քուտկով կ'անցնէին, մեռելի կմախքներ երեսներն ծռուկելով այնպիսի նայտածք կ'արձաւէին իւր վրայ՝ զոր կարելի չէ ներակայել : Հարկուրաւոր դեք, ճերմակ մօրուօք պա-

ռա վհուկներու հետ պարելով իւր չորս կողմն կը կաղմէին զծոխոյն շրջանակ մը, որ երթալով կ'ամփոփուէր : 'Ի՛նչ տանջանք... Խեղճը վախէն ահաւանդը կը կրճար, սրունքներն իրարու կը զարնուէին, ջիղերն կը քաշուէին, և պաղ քրտնք մը իւր ուռեցիկ երեսներէն վար վտակօրէն կը վազէր... « Ո՛հ... Աստուած իմ... » :

Այս ծայրը լսելով պարը կ'անհերacleթանայ. Նիկ գերեզմանոցին ծախ անկիւնը կը նմարէ գիւթաղ մը, որ գերեզման մը փորելու ետեւէ էր : Իրեն նման մարդ մը տեսնելով սիրտ կ'ռռնու և անոր կը մօտենայ. — Ո՛վ է այդ գիւթաղն : Իւր դահիճը : —

— Բարի եկար Նիկ. մէկէն հին եկեղեցւոյն զանգակը կը հնչէ, և հաղարարոր նորօրինակ ծայներ ծագելով կը կրկնեն. « Բարի եկար Նիկ » :

Ինկողջթափ քաղաքապետին նման մարմին ունեցող սատանայից բաղմունքին մը խեղճ Քլաուըրին վրայ յարձակելով կ'առնէ զիրքը փոսին մէջ նետել : Թէպէտ Նիկ ուժաթափ էր այն բուռն յուզմաններէն, սակայն լուրթամբ, ողջ ողջ թաղանկաւ մարդ չէր. մահուան վտանգի մէջ ինկողջ քաղաքացի մը վտանգաւոր գազան մի է : Արիւթեամբ ինքզինքը պաշտպանեց : Բայց, աւա՛ղ. այն սատանայից անթիւ բաղմունքեան գէժ ինքը առանձինն ինչ կրնար ընել : Ուժը կ'սպառի և իւր գաճիճն անոր ահաւոր հարուած մը տալով, զիրքը գլխի վայր փոսին մէջ կը նետէ : Նիկ սաստիկ արագութեամբ զըրրակելով վար գահալիժեցաւ. հաղարարուր փայլակներ իւր աջաց առջևէն անցան, հաղարարուր զանգակներ իւր ականջները թագսուցին. շանց ոռնալներ, օձերն սուլելներ, բուերու ճչեր և զծոխոյն կեցցէներ երկայն ու երկայն տուն իւր կտնէն հնչեցին... Այլա՛մ և գրեթէ խենթ ըլլած, վերջին անգամ մ'ալ. « ()գնութիւն... աղաղակեց... յետոյ... » : արթնցաւ...

Նիկ ինքզինքը գետնի վրայ տարածուած գտաւ. իրեն մօտ սև կառուռ պոնդուի տափակ անկողնոյ նման կէս մը ճղմուած կը պառկէր :

Թարգմ. ՊԱՆԼԻ ԻՍԿՆԵՐԵՐԵՆ

Ա. Մուրաւ. Ոսպի. Վարժարանին